

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ □□□□□□□□□□

Αθήνα 18/01/2016

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Γ' Σεπτεμβρίου 69 ΤΚ 10433 Τηλ. 210 8813761

Προς Αναπλ. Υπουργό Εργασίας κ. Αντωνοπούλου

Προς Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Αποστόλου

Θέμα: □□ πρόταση για την ενίσχυση των εργασιακών συνεταιρισμών για την καλλιέργεια και συγκομιδή της ελιάς.

Η καλλιέργεια και η συγκομιδή της ελιάς έχει υποβαθμιστεί εδώ και χρόνια στη χώρα μας, ως ένα προϊόν εντάσεως εργασίας που δεν μπορούσε να δώσει υψηλά μεροκάματα. Παρά το γεγονός ότι το ελαιόλαδο αναγνωρίζεται πλέον ως κορωνίδα της μεσογειακής διατροφής και νέες αγορές ανοίγουν (Ρωσία, Κίνα) και ταυτοχρόνως, νέα παράγωγα προϊόντα προκύπτουν, η οργάνωση και οι πολιτικές ανάπτυξης των ελαιοκαλλιεργειών δεν έχουν εκσυγχρονιστεί, με συνέπεια πολλές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις να παραμένουν αναξιοποίητες. Μια σχετική αναστροφή στη φθίνουσα πορεία της συγκομιδής παρατηρήθηκε με την έλευση των αλβανών κυρίως μεταναστών οι οποίοι με τον καιρό όπως έρχεται η δεύτερη γενιά, εγκαταλείπουν και αυτοί την παραγωγή.

Ωστόσο η οικονομική κρίση προκαλεί νέο ενδιαφέρον για συμπλήρωση του οικογενειακού εισοδήματος αλλά και αυτό από μόνο του δεν είναι ικανή συνθήκη αναζωογόνησης της ελαιοκαλλιέργειας. Είναι φανερό ότι, για ένα τόσο σπουδαίο προϊόν με αυξανόμενη ζήτηση και αξία, χρειάζεται ένα νέο μοντέλο οργάνωσης παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας των προϊόντων της. Το συνεργατικό μοντέλο είναι μια δοκιμασμένη και αποτελεσματική πρακτική σε όλες τις μεσογειακές χώρες (Ιταλία, Ισπανία). Οι λόγοι αποτυχίας του μοντέλου αυτού στη χώρα μας δεν χρειάζεται να αναλυθούν εδώ.

Οι νέοι ολιγομελείς εργασιακοί – παραγωγικοί συνεταιρισμοί του ν. 4019/11 για την κοινωνική οικονομία διαθέτουν την απαραίτητη ευελιξία και προσαρμογή, ώστε να είναι οργανωτικά αποτελεσματικοί για την εκμετάλλευση μικρών κλήρων (κυρίαρχο χαρακτηριστικό του ελληνικού χώρου) που πολλοί εξ αυτών είναι αναξιοποίητοι λόγω της γήρανσης και μείωσης του αγροτικού πληθυσμού. Στους εργασιακούς συνεταιρισμούς δεν είναι απαραίτητο τα μέλη τους να είναι ιδιοκτήτες. Μπορούν να μισθώνουν δωρεάν ή με συμβολικό μίσθωμα δημόσιες γαίες και εκκλησιαστικά κτήματα ή και από μικροϊδιοκτήτες γης που επιθυμούν κάποιος να φροντίζει το κτήμα τους. Το μίσθωμα από τους συνεταιρισμούς μπορεί να είναι και σε είδος προς τους ιδιοκτήτες γης. Επίσης οι εργασιακοί συνεταιρισμοί μπορούν να αξιοποιούν εποχικά εργατικά χέρια με αντίτιμο πάλι σε είδος, όπως παραδοσιακά συνηθίζεται στη χώρα. Μπορούν στη συγκομιδή επίσης να εργαστούν εποχικά νέοι και γενικώς άνεργοι από τα αστικά κέντρα που επιθυμούν να εξοικονομήσουν το λάδι τους με προσωπική εργασία. Μπορεί να βρεθεί τρόπος να φιλοξενοούνται οι εποχικά εργαζόμενοι στην συγκομιδή, σε δομές που παραμένουν

αναξιοποίητες όπως μικρά ξενοδοχεία – ξενώνες σε τουριστικές περιοχές τους μήνες από Οκτ. ως Φεβρ. (εποχή συγκομιδής).

Οι συνεταιρισμοί μπορούν να παράγουν ελαιόλαδο και να το διαθέτουν ως εξής:

- Σε κοινωνικές δομές αλληλεγγύης που λειτουργούν στις πόλεις.
- Σε δίκτυα καταναλωτών – συνεταιριστών από τις πόλεις.
- Σε αγορές παραγωγών.

Όταν δαπανώνται εκατοντάδες εκατομμύρια σε κάθε προγραμματική περίοδο για κοινωφελή εργασία στο κράτος και στους δήμους με πενιχρά αποτελέσματα, θα ήταν πολύ κοινωνικά και οικονομικά επωφελές να επιδοτηθεί η κοινωφελής εργασία στη φροντίδα και στο μάζεμα της ελιάς και να δοθεί η ώθηση σε ένα προϊόν που μπορεί να αποδειχθεί χρυσός στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην ενδυνάμωση της πραγματικής οικονομίας. Η θεσμική αυτή οργανωτική κοινωνική καινοτομία μπορεί να αποτελέσει το κλειδί επανεκτίμησης του θησαυρού της ελληνικής γης και να προκαλέσει ένα κύμα αγροτουρισμού προς τη χώρα μας. Ο πολιτισμός της ελιάς άλλωστε που είναι ο πολιτισμός της ειρήνης, της ορθής υγιεινής διατροφής και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για όλο τον κόσμο. Καθήκον της τοπικής αυτοδιοίκησης και της πολιτείας είναι να εμβαθύνουν σε αυτή την κοινωνική καινοτομία, να σχεδιάσουν χρηματοδοτικά εργαλεία, να συνεργαστούν με τους νέους εργασιακούς συνεταιρισμούς και την τοπική αυτοδιοίκηση και να προωθήσουν την γενική προσπάθεια.

Η κλασική οικονομική αντίληψη θεωρεί την τεχνολογική καινοτομία ως βασικό αναπτυξιακό παράγοντα. Δεν καθορίζει όμως μόνο αυτή την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας. Οι οργανωτικές – θεσμικές – κοινωνικές καινοτομίες που ενισχύουν κλάδους εντάσεως εργασίας όπως η ελαιοκαλλιέργεια, προσφέρουν ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα, γιατί το πρώτιστο ζητούμενο της χώρας μας δεν είναι απλώς η οικονομική μεγέθυνση, αλλά και η ταυτόχρονη εξασφάλιση της εργασίας ως συντελεστή στη διεύρυνση της κατανάλωσης και την ανατροφοδότηση της οικονομίας.

Η νέα θεσμική προσέγγιση στο «ιερό δέντρο της ελιάς», είναι μια πρόταση αναζωογόνησης της ελληνικής υπαίθρου και ένας νέος δρόμος για τον υλικό και τον πνευματικό πολιτισμό. Τα δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνικής οικονομίας μπορούν να συμβάλλουν στην ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών προς μια τέτοια κατεύθυνση.

Β. Τακτικός, □ □ Ευ. Σπινθάκης □